

Mikkeli
Mikkelin seudun ympäristölautakunta

Ote pöytäkirjasta 6/2019 1 (7)
25.09.2019

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

§ 65

Ojitusta koskeva erimielisyys kiinteistöjen 491-457-4-215 ja 491-457-8-0 alueilla

MliDno-2018-1966

Valmistelija / lisätiedot:
Heikki Tanskanen

Liitteet

1 Liite1 Ojitusasia

Kalevi Välimäki ja Pirjo Välimäki (jäljempänä Välimäki) ovat toimittaneet 21.9.2018 Mikkelin kaupungin kirjaamoon vireillepanoasiakirjan, joka on nimetty hallintopakon määräämistä koskevaksi hakemukseksi. Hakemus on sisällöltään laaja sisältäen useita sekä ympäristönsuojelulain että vesilain hallinnonalaan liittyviä vaatimuksia. Kyseisiä vaatimuksia on käsitelty aiemmin sekä viranhaltijoiden että lautakunnan toimesta valvonta-asioina (6.9.2018 § 86, MliDno-2017-2280).

Hakemus käsittelee pääosin ojituksen toteutustapaa tilalla 491-457-4-215, minkä osalta kiinteistöjen 491-457-4-215 ja 491-457-8-0 omistajilla on toisistaan poikkeava näkemys. Asiaa on selvitelty ja valmisteltu vesilain (587/2011 VL) 5 luvun 5§ tarkoitettuna ojitusta koskeaa erimielisyyttä koskevana päätösasiana, jonka osalta kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen viranomainen.

Vireillepanoasiakirjan keskeiset vaatimukset olivat:

”Hallintopakon vireillepanohakemus vesien johtamisesta. Kiinteistöltä 491-457-4-215 Laurilan tila lohkolta Uusikuu virtaa oja Välimäen tontille (491-457-8-0) päin lähelle tontin yläpuolista rajaa. Ojan päästä vesi valuu edelleen Välimäen tontille ja aiheuttaa tontilla vettymishaittaa nurmikolle ja rakennuksien perustuksille. Lisäksi ojaan tulee sateiden aikana lantavettä maahan sekoitetusta ja haudatusta lannasta noin 50 metrin päässä tontin yläpuolella runsaasti nokkosia kasvavalla alueella. Ojassa on vuonna 2017 Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen tarkastuspöytäkirjan mukaan todettukorkea fosforipitoisuus (840 mikrogrammaa litrassa).

Vaadin, että ojastosta ei enää johdeta vesiä Välimäen tontille. Vesilain (587/2011) 5 luvun 7 pykälän 1 momentin mukaan ojitus on toteutettava niin, että valumavedet eivät enää kulje tontille ja aiheuta siellä vahingollista vettymistä ja muutakaan edunmenetystä.”

Vireillepano sisälsi osin samoja vaatimuksia mitä on käsitelty Mikkelin seudun ympäristölautakunnassa 6.9.2018 § 86 - Hallintopakon vireillepanohakemus lannalla haudatun alueen kunnostamiseksi kiinteistöllä 491-457-4-215. Osaa vireillepanoon liittyvistä vaatimuksista on käsitelty aiemmin myös asianumeroilla MliDno-2017-2280. Näiden ohella ojitusta ja vesien johtamista mainittujen tilojen alueilla on käsitelty aiemmin vesilain (587/2011 VL) mukaisena valvonta-asiana, johon liittyen tehtiin paikalle maastokäynnit 11.8.2017 ja 13.9.2017. Valvonta-asiasta laadittiin 20.10.2017 päivätty muistio. Asian käsittelyä valvonta-asiana ei jatkettu koska muistiossa kuvatuilla toimilla katsottiin saavutetun sellainen asiantila vesien johtamistavan osalta, johon kumpikin asian osapuoli oli suostuvainen. Syksyllä 2018 paikalle tehdyn maastokäynnin yhteydessä ojituksen tilanne (vesien kokoaminen ja johtaminen) vastasi 2017 syksyn tilannetta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Asian kirjallisessa valmistelussa on pyydetty hakijaa täydentämään hakemustaan ojitusta koskevalla suunnitelmalla ja kuultu vastakkaista osapuolta. Tämän lisäksi on pidetty 31.5.2019 paikalla tarkastus. Tarkastuksella esille tulleen pohjalta oletettiin syntyvän asiassa vapaaehtoinen sopimus, minkä vuoksi osaksi tarkastuspöytäkirjaa valmisteltiin sovintosopimus. Pöytäkirjan laadinnan yhteydessä saatujen korjausesitysten perusteella päädyttiin käsitykseen, että vapaaehtoiseen sopimiseen ei ole olemassa enää edellytyksiä. Asian valmistelua jatkettiin alkuperäisenä VL 5 L 5§ mukaisen riidanratkaisupäätöksen valmisteluna.

Asian eri vaiheissa toimittamiensa vaatimusten ja hakemuksen täydennysten perusteella Välimäen keskeiset näkemykset vesilain mukaisen hallintoasian osalta ovat :

1. Kiinteistön 491-457-4-215 2017 toteutetussa ojituksessa on kyse ojituksessa kerätyn veden johtamisesta kiinteistölle 491-457-8-0
2. Veden johtaminen aiheuttaa vettymistä, joka kohdistuu haittana piha-alueella ja rakennusten perustuksille ja laadun muutoksena pihalla olevan kaivon vedenlaadulle

Asian valmistelussa kertynyt asiakirja-aineisto kootaan kokonaisuudessaan kansioksi, joka on nähtävillä ja esitellään lautakunnan kokouksessa.

Seuraavassa selostetaan pääpiirteissään erimielisyyteen liittyvien kiinteistöjen kuivatustilanne ja koottavien vesien johtamistapa. Selostuksessa esitellyt ojat yms. asian ratkaisuun liittyvät rakenteet ja maastonkohdat esitellään päätöksen liitekartassa (LIITE1) Tesktissä esiintyvät kirjaintunnukset viittaavat kartan merkintöihin:

Välimäen omistaman kiinteistön 491-457-8-0 piha-alue on alavaa pääosin Hietanen -järven järjestelyssä syntynyttä vesijättömaata. Rakennukset on rakennettu pääosin vanhan vesijätön alueelle, jossa maanpinta on 30-70 cm Hietanen järven karttakorkeuden 125,6 m (N2000) yläpuolella. Alue on matalaan veteen aikaisemman vedenkorkeuden vallitessa tasaantunutta rantaterassia. Alueen maaperä on hienoaineksista ja huonosti vettä läpäisevää. Paikalle tehdyillä käynneillä (2017,2019) pihamaanmaaperä on vaikuttanut paikoin pehmeältä ja vetiseltä. Aluetta kuivattaa tällä hetkellä kiinteistön halki kulkeva osapuulleen pohjois-etelä suuntainen oja, joka on toiminut aiemmin pääosin Soikkalantien alapuoliselta ojitusalueelta (C. valuma-alue osapuulleen 1,6 ha) koottujen vesien purku-uomana. Soikkalantien ali johtaa tähän ojaan rumpu, jota myöten ojaan johdetaan ainakin ylivaluman vallitessa vesiä myös Soikkalantien yläpuoliselta 6,7 ha pääosin ojitamattomalta alueelta (B). Tilalle ei ole toteutettu niskaojituksia tilan pohjoisrajan suunnasta luontaisesti valuvan veden haittojen rajoittamiseksi ja ojaa myöten pois johdettavaksi. Kiinteistön omistaja on kertonut sulkeneensa tämän ojan 2007 ja tämän muutoksen seurauksena tältä valuntatilanteesta riippuen yhteensä noin 1,6- 7,5 ha alalta kootut vedet on ohjattu itään johtavaa poikkiojaa myöten Hietanen -järveen. Vuonna 2017 ylivalumatilanteessa paikalle tehdyn maastokäynnin aikana oli havaittavissa, että myös tämän itään ohjatun ojan vedet purkautuvat ainakin osittain pintavaluntana maastoa myöten kiinteistön 491-457-8-0 idän puoleisen rajan tuntumassa. Hakemuksessa mainitun talousvesikaivon osalta todetaan, että kaivo ei ole tällä hetkellä talousvesikäytössä eikä hakija ole

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

toimittanut tutkimustuloksia kaivon veden soveltuvuudesta talousvedeksi. Kaivo on vesistön rantaviivan lähellä ja 31.5.2019 tarkastuksella hakija on kertonut kaivoveden laadussa esiintyvän ajoittain aistinvaraisesti havaittavia virheitä.

Tilan Laurila 491-457-4-215 osalta käsiteltävä asia koskee tilan Soikkalantien alapuoliselle, nykyisin laitumena olevalle lohkolle kaivettuja ojia ja niiltä ojilla koottavan kuivatusveden johtamista (A. valuma -alue 1,9 ha). Nykyisen laidunalueen ojat on kaivettu alun perin luultavasti jo ennen vuotta 2000, ojan valuma alue on ollut tuolloin noin 1,2 ha. Noin vuonna 2007-2009 ojitusta muutettiin kaivamalla oja nykyisellä peruskartalla näkyvän ojakon jatkoksi kohti tilan 491-457-8-0 länsinurkkaa. Vuonna 2017 ojituksesta tehty kantelu koski tätä ojaosuutta. Paikalle 23.8.2017 tehdyn maastokäynnin yhteydessä asian osapuolet sopivat ainakin osittaisessa yhteisymmärryksessä, että tilan 491-457-4-215 omistaja täyttää kustannuksellaan tilanteen korjaamiseksi tämän ojaosuuden, ja johtaa yläpuolisella ojitukselta koottavat vedet kaivettavaa uutta ojaa myöten noin 20 m etäisyydelle tilan 491-457-8-0 luoteisrajasta. Ympäristöpalvelut kävi syyskuussa 2017 varmistamassa työt tehdyn sovitulla tavalla. Käsillä olevassa asiassa erimielisyys koskee muiden asioiden ohella varsinkin 2017 kaivettua ojaosuutta. Paikalla pidettiin 31.05.2019 päätöksen valmisteluun liittyvä tarkastus, jonka tarkastuspöytäkirjan yhteyteen luonnosteltiin tarkastuksen kulun pohjalta asiaan liittyvä sovintosopimus. Pöytäkirjan tarkastusprosessin yhteydessä kävi ilmi, että edellytyksiä sopimiseen ei kuitenkaan ole enää olemassa. Sopimusluonnoksen mukaan tilan 491-457-4-215 omistaja oli valmis rakentamaan valunnan ohjaamiseksi ja viivyttämiseksi 2017 rakennettuun ojaan kaksi patoa. Tässä ratkaisutavassa laitumelta koottavat kuivatusvedet pääosin ohjattaisiin pintavalunnaksi metsätalouskäytössä olevalle alueelle laitumesta nähden etelään (Liite 1). Tämä mahdollisuus huomioidaan annettavan päätöksen päätösesityksessä vaihtoehtoisen määräyksen osana.

Käsillä olevassa hallintoasiassa on kyse sen ratkaisemisesta, onko tilalla 491-457-4-215 toteutetulla ojituksella ja ojitamalla kootun veden johtamisella aiheutettu asian vireille panijalle sellaista vesilain 5L:ssa kuvattua ojitukseen liittyvää haittaa, että ojittaja on velvoitettava oikaisemaan syntynyt tilanne. Tämän ohella tarkastellaan vaihtoehtoisesti, onko jollakin tilalla 491-457-8-0 toteutetulla tai toteuttamatta jätetyllä muutoksella ollut vaikutusta tilalla koettaviin haittoihin.

Asian ratkaisemiseen vaikuttaa myös se seikka, että asian osapuolien välillä on aiemman vuonna 2017 paikalle tehdyn valvonnan yhteydessä ollut ainakin osittainen yhteisymmärrys siitä, miten vuonna 2017 vallinnut kanteluun johtanut tilanne oikaistaan.

Ehdotus

Esittelijä: Hanna Pasonen

Toinen riidan osapuolista on tietävästi edelleen suostuvainen toteuttamaan 31.5.2019 tehdyllä tarkastuksella pöytäkirjaan kirjatun sovintosopimuksen. Tämän vuoksi päätösesitys annetaan kahtena vaihtoehtoisena määräyksenä.

1. Kiinteistön 491-457-4-215 omistaja Mika Luukkonen Oy:n tulee kustannuksellaan tehdä vuonna 2017 kaivettuun ojaan tämän päätöksen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

liitekarttaan merkityt kaksi pengerleveydeltään 10 ja 3 m leveää maapengerpatoa ja ylivalumatilanteessa maastoon kuivatusvesiä johtavat purku-uomat (VL 5L 7§), tai

2. Vaihtoehtoisesti tilan 491-457-4-215 omistaja Mika Luukkonen Oy: n tulee osallistua kiinteistölle Hietaranta 491-457-8-0 kaivetun kuivatusojan kunnostukseen ja kunnossapitoon, yläpuolisen valuma-alueen ojittamalla kuivatetun alan osuuttaan vastaavalla osuudella (VL 5L 12§). Kyseisen ojan pituus on noin 50 m ja valuma-alue osapuulleen 2 ha. Valuma-alueesta 1 ha lasketaan ojittamalla kuivatetuksi hyötyalaksi, josta 0,85 ha lasketaan tilan 491-457-4-215 hyötyalaksi ja 0,15 ha lasketaan tilan 491-457-8-0 hyötyalaksi (VL 5L 7§, 8§, 9§).

Vaaditut toimet tulee toteuttaa kolmen kuukauden sisällä siitä, kun tämä päätös on laivoimainen. Suoritetuista toimista tulee ilmoittaa ympäristölautakunnalle kirjallisesti.

Päätöksen lisäksi annetaan seuraavat menettelyä koskevat ohjaukset:

Mikäli Välimäki katsoo näiden ratkaisutapojen toteuttamisen jälkeen edelleen kärsivänsä kiinteistön 491-457-8-0 alueella yksityistä etua haittaavasta maaperän vettymisestä, voivat he tämän päätöksen estämättä kaivaa kustannuksellaan kiinteistön 491-457-4-215 vasten olevalle rajalle niskaojan yläpuolisesta maastosta valuvasta vedestä aiheutuvan haitan ehkäisemiseksi (VL 5L 10§). Ojituksen, mikäli kyseessä ei ole vesilain 5L 6§ tarkoitetulla tavalla vähäinen ojitus, tulee ilmoittaa hankkeesta ELY-keskukseen 60 päivää ennen hankkeen toteuttamista

Tässä päätöksessä asia on ratkaistu tilan 491-457-8-0 alueella koettuun vettymishaittaan liittyvänä yksittäisenä kahden osapuolen välisenä erimielisyytenä, joka koskee aineellisen ratkaisun osalta pääosin laitumelta koottavien kuivatusvesien johtamistapaa. Mikäli osapuolet päätyvät hakemaan päätökseen muutosta ja tässä yhteydessä esim. muutoksenhakuperusteista ilmenee että erimielisyys koskee laajemman alueen kuivattamista ja vesien johtamista arvioi ympäristölautakunta, että kyseessä ei ole sen toimivaltaan kuuluva VL 5L 5§ asia vaan asia tulee siirtää asiassa toimivaltaiseksi katsotulle viranomaiselle.

Päätöstä perustellaan seuraavasti.

Riidanalainen asia on ollut tarpeen ratkaista päätöksellä koska asiasta ei ole pystytty sopimaan. Hakemuksen sekä saadun ja hankitun selvityksen perusteella pidetään todennäköisenä että tilan Laurila 491-457-4-215 alueella toteutettu ojitus ja ojittamalla kootun veden johtaminen noin 20 m etäisyydelle tilan Hietaranta 491-457-8-0 luoteisrajasta äärevöittää tilan 491-457-8-0 läpi kulkeutuvaa maaveden ja pohjaveden valuntaa ja voi osaltaan vaikuttaa myös tilan kuivatustarpeeseen. Tilan Hietaranta rakennuspaikka on kuitenkin perustettu pääosin järven järjestelyn lopputuloksena syntyneelle alavalle vettymisherkälle vesijätölle eikä tilan omistaja ole ryhtynyt tilan kuivatustilan parantamiseen esimerkiksi katkaisemalla yläpuoliselta alueelta tulevaa valuntaa rajalle rakennettavalla niskaojalla. Näiltä osin Hietarannan omistajan katsotaan osaltaan myötävaikuttaneen mahdollisen haitan syntyyn. Näiden syiden takia katsotaan määräyksessä 1 mainitut toimet asiassa riittäviksi valunnan

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

hidastamis- ja ohjaustoimiksi. Vaihtoehtoinen määräys 2 mahdollistaa tarvittavan haitan ennalta ehkäisemisen VL 5L 7§ ojaa kunnostamalla tilanteessa että kiinteistön omistaja ei suostu tätä sallimaan.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

Asianosaiset, Etelä-Savon ELY -keskus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Oikaisuvaatimus

§65

Oikaisuvaatimusohje

VALITUSVIRANOMAINEN

Tähän päätökseen ja/tai päätökseen asiankäsitteystä peritystä maksusta saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella.

VALITUSOIKEUS on:

- asianosaisella
- rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät
- toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät
- alueellisella ympäristökeskuksella ja vaikutusalueen edellä mainitun muun kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella
- muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

VALITUSAIKA JA VALITUKSEN PERILLE TOIMITTAMINEN

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava 30 päivän kuluessa tämän päätöksen antopäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta Vaasan hallinto-oikeudelle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusta ei ole tehty määräajassa, valitus voidaan jättää tutkimatta.

VALITUSKIRJELMÄN SISÄLTÖ JA ALLEKIRJOITTAMINEN

Vaasan hallinto-oikeudelle osoitettavassa valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämä nimi ja kotikunta. Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoituksen valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on omakätisesti allekirjoitettava valituskirjelmä.

VALITUSKIRJELMÄN LIITTEET

Valituskirjelmään on liitettävä:

- tämä päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

VALTUUTUS

Asiamiehen on, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa.

Oikeudenkäyntimaksu

Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 250 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Vaasan hallinto-oikeuden

postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 65100 Vaasa

puhelin 029 56 42780

faksi: 029 56 42760

sähköpostiosoite: vaasa.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>